

Троянський кінь до КПК. Групою депутатів підготовлено законопроект щодо посилення незалежності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Принаймні так зазначається у назві. Проте цей допис взагалі не буде стосуватися САП, а лише тих новел до КПК, які намагаються протягнути під гаслами незалежності антикорупційних органів.

Серед запропонованих змін:

1. Скасувати обрахунок строків досудового розслідування у фактових провадженнях. Це дозволить розслідувати будь-яку справу, в якій не оголошено про підозру або нікого не затримано - роками. Особливих барв це набуває враховуючи існування купи проваджень, де крім обшуків інші слідчі дії взагалі не проводяться. Де метою є лише пошук, арешт та подальше повернення майна і грошових коштів за «відступні».

2. Скасувати правило, за яким у провадженнях, де вже є підозрюваний, у разі незаконного їх зупинення, строк досудового розслідування обраховується за весь час перебування справою зупиненою. Нові зміни дозволять вже у справах, в яких встановлено особу яка вчинила кримінальне правопорушення, «маринувати» підозрюваного в своє задоволення майже безкінечно. Ніхто не завадить слідчому чи прокурору зупиняти раз у раз по надуманих підставах розслідування. Строк не буде враховуватися за ці періоди.

3. Відповідно, запропоновано також скасувати і підставу закриття кримінальних проваджень - через пропущення стороною обвинувачення строків досудового розслідування.

Наведені вище зміни зводять нанівець реалізацію самого принципу «розумних строків» у кримінальному провадженні. Замість невдалого та недосконалого механізму пропонується взагалі забути про те, що люди, які перебувають під слідством і вина яких не доведена, фактично вже відбувають «покарання слідством», зазнають утиску, принижень, матеріальних витрат.

4. Пропонується також відмінити інститут скасування повідомлення про підозру. І хоча цей «інструмент» у більшості своїй є ефективним лише за умови досягнення «мовчазної згоди» зі сторони обвинувачення, в загальному контексті змін він виглядає лише як логічний крок по звуженню прав і свобод людини у кримінальному судочинстві.

Що ж залишається у сухому залишку. Кримінально процесуальне законодавство протягом останнього року і на даний час продовжує активно набувати рис, притаманних попередньому КПК, втрачаючи основні здобутки, що розглядалися як гарантії прав і свобод людини, при цьому залишаючись неефективним інструментом одержання доказів, що набагато гірше редакції КПК, прийнятої у 1961 році.

Нажаль попередній КПК, що достатньо ефективно застосовувався півсторіччя, починає виглядати взірцем досконалості, особливо, якщо його розглядати в редакції до малої судової реформи.

Але на мою думку, головне в іншому - застосованому підході до внесення змін у закон, звичці приховувати дійсні наміри. Маєте намір вдосконалити роботу САП - називайте закон відповідним чином. Якщо бажаєте істотно обмежити права і свободи людини і надати безмежну волю органам досудового розслідування і прокурорам, майте сміливість і називати такий законопроект відповідним чином. Наприклад «Про вдосконалення механізму тиску на бізнес», «Про запровадження безвідповідальності за тривале розслідування проваджень», «Про обмеження прав і свобод» тощо, варіантів безліч. Головне щоб назва відповідала змісту, а не приховувала як троянський кінь основних намірів.

P.S. Не маю жодних сумнівів, що результати запропонованих змін врешті-решт торкнуться і тих, хто розробляв та візьме участь у прийнятті законопроекту.

Олександр Бабіков для Науково-дослідний інститут проблем досудового розслідування

[#досудоверозслідування](#)

[#строкислідсива](#)

[#скасуванняпідозри](#)

[#праваісвоболілюдини](#)